

Болгарія: Інформація для апатридів та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають від війни в Україні

European
Network on
Statelessness

Координаційний центр ЄМБ (Європейська мережа з питань безгромадянства): [Фонд доступу до прав \(FAR\)](#)

Останнє оновлення: 15 лютого 2024

Ця інструкція надає інформацію по окремих країнам для апатридів та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають від війни в Україні. Вона слугує джерелом інформації для тих, хто надає допомогу біженцям і постраждалим особам. Акцент зроблений на апатридах та осіб під ризиком безгромадянства, включаючи осіб без документів. Далі в тексті надаються посилання на загальну інформацію для біженців з України. Ми намагаємося регулярно оновлювати інформацію. Якщо ви володієте актуальною інформацією, будь ласка, напишіть нам на Ukraine.crisis@statelessness.eu. Джерелом наданої інформації є координаційний центр ЄМБ, якщо в тексті не вказано інакше.

1. ВИМОГИ ЩОДО НАДАННЯ ПРАВА НА В'ЇЗД І РЕЄСТРАЦІЯ

Більшість людей, які втікають від війни в Україні, в'їжджають до Болгарії з Румунії, через пункт пропуску Дуранкулак, де вони також можуть подати заяву на тимчасовий захист. Співробітники Болгарського Червоного Хреста присутні для підтримки прибулих. Люди, які втікають від війни в Україні, можуть зареєструватися в пунктах реєстрації (наприклад, у відділах поліції, прикордонних пунктах, і у Державному агентстві у справах біженців (SAR) та отримати тимчасовий захист. [Європейська Комісія](#) підтверджує, що відсутність документів для виїзду за кордон або медичних документів (сертифікат про вакцинацію або тест на COVID-19) не має бути перешкодою для в'їзду в ЄС, поки триває криза в Україні.

Особи без громадянства та особи під ризиком безгромадянства можуть в'їхати в Болгарію після подачі заяви на тимчасовий захист, якщо вони відповідають критеріям. Особи, які не відповідають вимогам на тимчасовий захист, підпадають під загальні вимоги Закону про іноземців, і можуть подати заяву на міжнародний захист або [статус особи без громадянства](#) (див. Розділ 2). Є [повідомлення](#) про те, що особам без громадянства та громадянам третіх країн, які не мають дійсного паспорта або в'їзної візи, відмовляють у в'їзді, якщо вони прибувають на південний кордон з Туреччиною, який є більш суворим. Існує ризик затримання для деяких біженців з України, включаючи осіб без документів та без громадянства, які не можуть надати жодних доказів того, що вони проживали в Україні. Для отримання додаткової інформації про в'їзд та реєстрацію, в тому числі про пункти реєстрації, див. [Фундація доступу до прав - веб-сайт FAR](#) болгарською, англійською, українською та російською мовами.

Необхідні документи	<ul style="list-style-type: none"> • Дорослі: посвідчення особи, водійські права, свідоцтво про народження, тощо. • Діти: аналогічні документи, будь-який інший документ, що посвідчує особу дитини • Визнані особи без громадянства: якщо статус визнаний державою-членом ЄС, проїзний документ, виданий державою-членом ЄС; якщо статус був визнаний державою, яка не є членом ЄС (включаючи Україну), проїзний документ і віза, хоча віза не потрібна, якщо особа звертається за міжнародним захистом • Інші особи без громадянства та особи без документів: люди, які втікають від війни в Україні, можуть в'їжджати до Болгарії з іншими документами (наприклад, прострочений паспорт, свідоцтво про народження, інші документи, що посвідчують особу, включаючи членські квитки, трудові книжки або банківські картки); або без будь-яких документів (у виняткових випадках та після перевірки працівниками прикордонної поліції, однак, це навряд чи буде схвалено)
----------------------------	---

В'їзд та реєстрація	<ul style="list-style-type: none"> • Закон зобов'язує зареєструвати адресу в місцевому відділенні поліції протягом 3 днів. У разі розміщення в рамках державної гуманітарної програми, надавач житла має передати цю інформацію органам влади • Особи, які відповідають вимогам на тимчасовий захист: можливо їм буде необхідно заповнити заяву для отримання тимчасового захисту на кордоні, щоб отримати доступ до державного житла • Особи, які не можуть отримати тимчасовий захист: повинні звернутися за міжнародним захистом на кордоні згідно із законодавством. На практиці малоімовірно, що вони зможуть подати заяву на кордоні, їм можуть відмовити. • Діти без супроводу: в'їзд дозволено незалежно від документів; дорослі, які супроводжують дитину, але не є батьками або опікунами, проходять перевірку та повинні подати декларацію про піклування до Відділу захисту дітей після прибуття; діти можуть стати на облік для тимчасового захисту.
Документи, що видаються	<ul style="list-style-type: none"> • Реєстраційні картки для осіб, які отримали тимчасовий захист • Шукачі притулку: реєстраційна картка особи, яка звертається за міжнародним захистом
Статус в'їзду	<ul style="list-style-type: none"> • Відвідувач, бенефіціар тимчасового захисту, шукач притулку

2. СПОСОБИ ОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

Болгарія пропонує три шляхи отримання захисту: статус біженця, гуманітарний статус, та статус тимчасового захисту, згідно з правилами ЄС та їх впровадження в Болгарії. Способи отримання захисту, які можуть бути доступні для осіб без громадянства та осіб під ризиком безгромадянства, залежно від їхніх обставин, підсумовані у таблиці нижче.

	Статус біженця та гуманітарний статус	Тимчасовий захист
Що це?	<p>Статус біженця: Захист згідно з Женевською Конвенцією про Статус біженців 1951 року</p> <p>Гуманітарний статус: Захист для тих, хто не підпадає під визначення Женевської Конвенції 1951 року, але піддається серйозному ризику за умови повернення назад, в тому числі через військовий конфлікт</p>	<p>Тимчасовий захист для переміщених осіб з України, які відповідають критеріям, наразі дійсний до 4 березня 2025 року</p>
Чи можуть апатриди та/або особи без документів подати заяву?	<p>Так, але тільки, якщо вони не відповідають критеріям на тимчасовий захист</p>	<p>Так, якщо вони відповідають встановленим критеріям (тобто є бенефіціарами міжнародного захисту або еквівалентного національного захисту в Україні до 24 лютого 2022 року та їх членами сім'ї; або постійно чи тимчасово проживають в Україні і не можуть повернутися до країни походження); незрозуміло, чи включає еквівалентний національний захист в Україні статус особи без громадянства, встановлений в Україні</p>
Де подати заяву?	<p>Державне агентство у справах біженців (SAR)</p>	<p>Запит до прикордонної поліції, Державного агентства у справах біженців або інших органів Міністерства внутрішніх справ (міграційна поліція);</p>

		реєстрація особисто в найближчому обласному управлінні Міністерства внутрішніх справ ODMVR), Управлінні внутрішніх справ у Софії (SRD) або в одному з Реєстраційно-приймальних центрів (ROC) (див. список місць реєстрації)
Процедура та права	Особиста заява; зняття відбитків пальців, співбесіда; процедура триває 6-21 місяць; паспорт або проїзні документи заявника вилучаються органами влади до розгляду заяви; виїзд заборонений; право на медичне страхування; право на роботу, якщо рішення за заявою не буде прийнято протягом трьох місяців (очікувані поправки скоротять цей термін до одного місяця)	Усний запит; особиста реєстрація; заявник надає інформацію про особу та родинні зв'язки, а також фотографується; швидка процедура (5-15 хвилин); тимчасовий захист надається негайно. Тимчасовий захист також може бути надано автоматично, тобто без подачі заяви та реєстрації бенефіціара.
Права після визнання	Статус біженця: необмежене право на проживання; карта проживання на п'ять років (з можливістю продовження); права на тих же підставах, що й громадяни Болгарії, включаючи право на працю (за винятком виборчих прав і права займати певні державні посади); проїзні документи Гуманітарний статус: необмежене право на проживання; посвідка на проживання терміном на три роки (з можливістю продовження); права на тих же підставах, що і у власників посвідки на постійне проживання в Болгарії, включаючи право на працю (за винятком права голосу та права обіймати певні державні посади); медичне страхування; проїзні документи	Право на проживання в Болгарії до 4 березня 2025 року; реєстраційна картка з фотографією, особистими даними та особистим номером (ЛНЧ); право на медичне страхування; право на роботу без дозволу на працевлаштування; бенефіціари тимчасового захисту можуть подати заяву на отримання статусу біженця або гуманітарного статусу, але заява не буде розглянута або вирішена до закінчення тимчасового захисту. Очікувані поправки, які ще не набули чинності, дозволять подавати заяви лише на отримання гуманітарного статусу.

Більше інформації шукайте тут:

- [Державне агентство Болгарії у справах біженців](#)
- Сайт уряду Болгарії з [інформацією для осіб, які втікають від війни в Україні](#)
- [Закон про притулок та біженців \(ARA\)](#)
- CMS, [Вимоги Болгарії щодо імміграції та подорожей для біженців з України](#)
- Фонд доступу до прав – FAR, [Заява про міжнародний захист і тимчасовий захист](#)
- [Європейська Комісія, Комунікація, Тимчасовий захист для осіб, які втікають від російської агресії проти України, рік потому \(березень 2023\)](#)
- Агентство ЄС з питань надання притулку, [Хто є Хто в Міжнародному захисті, огляд Тимчасового захисту](#)
- Рада Європи щодо біженців і вигнанців, [інформаційний бюлетень](#)

- [Агентство ЄС з питань надання притулку, що надає тимчасовий захист переміщеним особам з України: Огляд за рік \(березень 2023\)](#)
- [Агентство з фундаментальних прав людини, Звіт про осіб, які втікають від війни в Україні - Втікаючи з України: Досвід переміщених осіб в ЄС](#)
- [Агентство з фундаментальних прав людини, Наслідки війни в Україні для ЄС з точки зору фундаментальних прав людини](#)
- Європейська рада у справах біженців та вигнанців (ECRE), [Оновлений інформаційний бюлетень про заходи реагування на прибуття переміщених осіб, які втікають від війни в Україні](#) (березень 2023 року)
- [Регіональний план реагування УВКБ ООН у справах біженців \(січень-грудень 2023 року\)](#)
- Інформаційна база даних про притулок (AIDA), звіт щодо Болгарії, [додаток про тимчасовий захист](#)
- KIND & Child Circle, [Інформація про дітей без супроводу дорослих, які втікають з України](#)
- Право на захист, [Хто такі особи без громадянства, які втекли з України з моменту російського вторгнення 24 лютого 2022 року](#)
- [Антидискримінаційний центр "Меморіал", Становище українських дітей в країнах Європи після 24 лютого 2022 року](#)
- [Карітас Європа, прийом біженців з України в Європі та отримані уроки](#)

3. ВИЗНАЧЕННЯ БЕЗГРОМАДЯНСТВА ТА СТАТУСУ ЗАХИСТУ

Для апатридів важливо визначити як право на міжнародний захист, так і їхнє безгромадянство. Необхідно розглянути кожну заяву та конкретно визначити обидва статуси, щоб, у разі потреби у міжнародному захисті, людина могла його отримати, навіть будучи особою без громадянства. Визнання статусу особи без громадянства має проходити одночасно, або після визначення статусу біженця, належно враховуючи пріоритет прохання про притулок та принцип конфіденційності для біженців в процедурі визнання статусу особи без громадянства. Більше інформації шукайте тут: [Коротке зібрання інформації ЄМБ щодо визначення безгромадянства та захисту в Європі](#).

Болгарія має спеціальну юридичну процедуру визнання статусу особи без громадянства. Процедура узагальнена у таблиці нижче. [Фонд Доступу до прав \(FAR\)](#) надає безоплатну правову допомогу заявникам на отримання статусу особи без громадянства за угодою про партнерство з УВКБ ООН. Для отримання додаткової інформації див. [FAR – Особи без громадянства в Болгарії](#) та [ЄМБ – Індекс безгромадянства в Болгарії](#).

	Статус безгромадянства
Що це?	Захист відповідно до Конвенції 1954 року про Статус осіб без громадянства (хоча в заяві може бути відмовлено на певних підставах)
Чи можуть апатриди та/або особи без документів подати заяву?	Так
Де подати заяву?	До директора Управління міграції Міністерства внутрішніх справ; або до регіональних Управлінь Міністерства внутрішніх справ
Процедура та права	Письмова заява болгарською мовою (або переклад болгарською мовою сертифікованим перекладачем) на спеціальному бланку; заява не може бути ініційована посадовою особою; безоплатно; відсутність вимог законного перебування; немає часових обмежень для застосування, але на практиці доступ обмежений ризиком затримання; безоплатна правова допомога надається громадськими організаціями (у тому числі FAR); фінансована державою правова допомога, яка надається для певних етапів

	<p>процесу; право на співбесіду; право на перекладача, але витрати несе заявник; процедура триває шість-вісім місяців; письмове та мотивоване рішення (але на практиці трапляються випадки «мовчазної відмови»); право на оскарження в суді протягом 14 днів з дня повідомлення; право на звернення до Верховного Суду; відсутність автоматичного права на перебування в Болгарії під час процедури; немає права на роботу та підтримку, якщо особа не має іншої дозволеної форми перебування; можливе затримання на термін до 18 місяців для вивезення або до 30 днів для встановлення особи; відсутність обмежень щодо поїздок під час процедури, якщо заявник має дійсний проїзний документ; процедура визнання особою без громадянства призупиняється, якщо подано заяву на міжнародний захист, і відновлюється, якщо в міжнародному захисті відмовлено або заяву відкликано</p>
<p>Права після визнання</p>	<p>Немає автоматичного права на проживання; можливість подати заяву на отримання річної поновлюваної посвідки на проживання, якщо виконані загальні вимоги, включаючи сплату збору в розмірі 500 левів (250 євро) та надання доказів наявності засобів до існування, житла та медичної страховки; посвідка на проживання захищає від затримання, але не надає доступу до інших прав (наприклад, право на працю або медичне страхування); доступ до освіти тільки для осіб, які мають посвідку на проживання; право подати заяву на постійне проживання після п'яти років безперервного проживання; власники посвідки на постійне проживання мають доступ до системи медичного страхування; можуть працювати без дозволу; власники довгострокового або постійного дозволу на проживання отримують проїзні документи (на термін від трьох місяців до двох років), і можуть подати заяву на натуралізацію через три роки (за умови сплати збору).</p>

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ДО ТРЕТІХ КРАЇН

Шукачі притулку не можуть залишати Болгарію під час процедури міжнародного захисту. Особи без громадянства з проїзним документом можуть виїжджати за кордон. Біженці та отримувачі гуманітарного статусу з проїзним документом також можуть виїжджати закордон, але не в країну переслідування. Бенефіціари тимчасового захисту можуть подорожувати до інших країн-членів ЄС до 90 днів протягом 180-денного періоду, а також можуть повернутися в Україну.

5. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Медичне страхування бенефіціарів тимчасового захисту покривається з державного бюджету протягом перших 90 днів. Для дітей віком до 18 років, жінок старше 63 років, та чоловіків старше 65 років, медичне страхування покривається за рахунок державного бюджету на час тимчасового захисту.

6. ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ ДОПОМАГАЮТЬ АПАТРИДАМ

<p>Фонд доступу до прав (FAR) http://farbg.eu/ www.statelessness.bg / www.refugeelight.bg office@farbg.eu Правовий захист біженців, мігрантів та осіб без громадянства +359 882873238 та +359 884334283;</p>	<p>УВКБ ООН Болгарії https://www.unhcr.org/bg/%d0%bb%d0%b8%d0%bf%d1%81%d0%b0-%d0%bd%d0%b0-%d0%b3%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b4%d0%b0-%d0%bd%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be</p>
--	--

Державне агентство у справах біженців (SAR) https://aref.government.bg/bg +3592 808 09 23 (3592 808 09 24) 3592 808 09 25	Болгарія для України, Державний портал https://ukraine.gov.bg/ 029055555 та +380322465075
Болгарський Гельсінський комітет https://www.bghelsinki.org/en/ Юридичний захист для біженців та іммігрантів: Гаряча лінія: 003598888 19 745, 0035929813318 та 0035929802049	